

Aarrække, vil det ikke være vanskeligt at paapege meget store Fremskridt af Betydning for Underklassen omkring paa Landet; det vil være meget let. Vi kunne tage en anden Sag af stor Betydning for Underklassen, nemlig hele Sygekasseinstitutionen. Jeg tror, det maa erkendes, at i den Tid, Sygekasserne have bestaaet, har Gaardmandsklassen omkring i Landet gjort et betydeligt Arbejde. Det er vistnok saadan i mangfoldige Tilfælde, at det er Gaardmændene, der have virket for at faa disse Kasser oprettede, virket for, at de kunde faa Tilskud paa den ene eller den anden Maade ogsaa fra Kommunekassen. De have gennem Amtsraadene virket for Oprettelsen af Amtssygehuse og Tilskud til bestaaende Sygehuse, hvad der har medført meget store Udgifter. Hele den Sag viser klart, at der ikke er Grund til at komme med en saadan Udtalelse som den, det ærede Medlem fremkom med. Og se vi saa paa den anden store Bevægelse, som har haft den allerstørste økonomiske Betydning for de mindre omkring paa Landet, nemlig Andelsbevægelsen, vil det ikke kunne nægtes, at ogsaa her er det særlig Gaardmændene, der have ledet og ført an, og de have ikke skubbet de mindre, navnlig ikke Husmændene, til Side, men tværtimod stillet sig ved Siden af dem med lige Ret.

Jeg tror derfor, at Gaardmændene omkring i Landet kunne være baade deres Arbejde paa Rigsdagen og udenfor Rigsdagen bekendt, og det ærede Medlem agter ikke at afkræfte de Kendsgerninger, jeg her har fremdraget for at vise, at dette er Tilfældet. Men det ærede Medlem har jo, siden han forlod sit gamle Parti, haft en Del Uheld med sig, han har haft adskillige Skuffelser, og det er derfor ikke saa ganske underligt, at han søger efter ny Veje for om muligt at kunne vinde frem. Han tror vel sagtens, at her er en Vej at komme frem ad, men jeg tror, det ærede Medlem ogsaa her vil lide en Skuffelse. Den Vej, det ærede Medlem her vil frem ad, er nemlig ingen Vej; den er spærret. Den er spærret til den ene Side af Venstre, som trods al den Mistæneliggørelse, der rettes imod os, trods alle de urimelige Angreb, der fremføres, vil fortsætte sit Arbejde for at fremme de Sager, der altid have været Venstres og ogsaa fremdeles ville være det. Men Vejen er til den anden Side spærret af Socialdemokraterne. Den er spærret af dem, fordi de have betydelig større Tilslutning for deres Politik omkring i Landet end

den Tilslutning, det ærede Medlem for Ringsted har, og den er spærret, fordi Socialdemokraternes Førere nyde nok saa stor Tillid omkring i Landet som den, det ærede Medlem nyder, hvilket nu for øvrigt heller ikke siger saa farligt meget.

**Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen):** Det er kun meget faa Bemærkninger, der ere fremkomne om mit Budget, eller rettere sagt der er ikke fremkommet en eneste om mit Budget, eller om min Administration, og jeg har derfor kun meget faa Henvendelser at besvare.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har spurgt mig, om jeg agter at fremsætte Lovforslag om en forbedret Læreruddannelse. Denne Sag er til Overvejelse, den har i Sommer været drøftet med en Kreds af Seminarielærere og er vedblivende Genstand for Forhandling. Om et Punkt synes der at herske gennemgaaende Enighed, nemlig, at der bør kræves en reguleret og skærpet Optagelsesprøve, kontrolleret ved ministerielt beskikkede Censorer.

I øvrigt samle Meningerne sig om tre Veje. Den første er en treaarig Uddannelse med Realeksamen som Grundlag. Det tiltalende heri er Tilslutningen til det øvrige Skolevæsen, men blandt Seminarielærerne synes denne Tanke dog ikke videre yndet, og den har ogsaa sine Betænkeligheder. Hovedindvendingen synes mig at være, at det er uheldigt at nøde Mænd fra Landet, der i en ældre Alder beslutte sig til at gaa Lærervejen —, hvilke ofte udgøre nogle af Seminariernes bedste Elever —, til at gaa denne Omvej.

Dernæst er den anden Vej en fireaarig Seminarietid, hvorved 2 fremmede Sprog kunne blive obligatoriske. Der rejses dog ikke faa Indvendinger mod denne Ordning, hvilke Indvendinger ikke blot gælde den forøgede Bekostning og den derved fremkomne Fare for en Formindskelse af Tilgang af Elever, som let kunde blive Følgen. Endelig er der en tredje Vej: en vedvarende 3-aarig Uddannelse med en skærpet Optagelsesprøve, skærpet i de almindelige Skolefag saa meget, som det overhovedet kan lade sig gøre, uden at det ligefrem bliver nødvendigt at oprette Præparandskoler. Ved denne Ordning vil der kunne blive Tid til et obligatorisk fremmed Sprog eller, maaske rettere og sundere, der vilde herved kunne blive Tid til ellers til fakultativ Sprogundervisning for de Elever, der ønske det og senere